



РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

23.05.2018 № 18-1091

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту видатків
медичної субвенції на
стоматологічні поліклініки у
Львівській і Рівненській областях

Шановний Андрію Володимировичу!

На засіданні Рахункової палати 24.04.2018 було розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів медичної субвенції на загальні та спеціалізовані стоматологічні поліклініки у Львівській і Рівненській областях і за підсумками його обговорення прийнято рішення.

Згідно з вимогами частини першої статті 37 Закону України "Про Рахункову палату" інформуємо, що використання у 2015–2017 роках місцевими бюджетами Львівської і Рівненської областей відповідно 103,9 і 38,5 млн грн медичної субвенції на оплату поточних видатків загальних і спеціалізованих стоматологічних поліклінік не забезпечило безоплатного надання населенню цих регіонів гарантованих державою стоматологічних послуг.

Фактично із зазначених коштів державного бюджету в середньому 90 відс. виділених асигнувань було спрямовано на оплату праці з нарахуваннями працівників комунальних стоматологічних поліклінік. Натомість на придбання медикаментів, пломбувальних матеріалів, дезінфікуючих засобів, без яких неможливе надання стоматологічних послуг, – у середньому лише 6 відс. асигнувань.

Як наслідок – у край малопродуктивне використання коштів медичної субвенції, спрямованих на функціонування стоматологічних поліклінік, та неефективна реалізація заходів Програми подання громадянам гарантованої державою безоплатної медичної допомоги, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 955 (далі – Програма надання гарантованої медичної допомоги), у частині надання громадянам гарантованої державою безоплатної допомоги у сфері стоматології.

Однією з основних причин цього стало недосконале нормативно-правове врегулювання у 2015–2017 роках питань надання стоматологічної допомоги населенню і використання коштів медичної субвенції на відповідну мету.

Зокрема, прийнята відповідно до статті 7 Основ законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 № 2801 Програма надання гарантованої медичної допомоги містить нечіткі та неоднозначні положення щодо обсягів надання закладами охорони здоров'я безоплатної медичної допомоги у сфері стоматології. З одного боку, ця Програма передбачає, що видами такої допомоги є амбулаторно-поліклінічна та невідкладна стоматологічна допомога (в повному обсязі – дітям, інвалідам, пенсіонерам, студентам, вагітним, жінкам, які мають дітей до 3 років), а з іншого – не містить критеріїв визначення обсягу послуг для пільгової і непільгової категорії громадян. Така нечіткість положень Програми створює ризики недотримання медичними працівниками норм статті 37 Основ законодавства України про охорону здоров'я, яка зобов'язує надавати усім громадянам необхідну медичну допомогу в разі виникнення невідкладного стану.

Крім того, визначений Програмою надання гарантованої медичної допомоги перелік громадян, які мають право в повному обсязі на отримання невідкладної стоматологічної допомоги, не враховує категорії громадян, що мають право на першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах і, відповідно, на отримання необхідних медичних послуг. Це стосується учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілих від Чорнобильської катастрофи 2 і 3 категорії (згідно зі статтями 21 і 22 Закону від 28.02.1991 № 796-XII "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи") та учасників бойових дій і осіб, прирівняних до них (згідно зі статтею 12 Закону України від 22.10.1993 № 3551-XII "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" зі змінами).

Внаслідок відсутності чітких і однозначних норм законодавства щодо обсягу гарантованого рівня медичної (стоматологічної) допомоги неможливо обґрунтовано планувати (у тому числі в складі медичної субвенції) необхідний фінансовий ресурс для надання громадянам гарантованого державою рівня медичної (стоматологічної) допомоги.

З цих причин та через обмеженість коштів медичної субвенції обсяги видатків з місцевих бюджетів Львівської і Рівненської областей на надання стоматологічної допомоги населенню визначались у межах наявного фінансового ресурсу медичної субвенції (залишку коштів, що утворювався після видатків на першочергові (пріоритетні) потреби у сфері охорони здоров'я). Незважаючи на збільшення у 2015–2017 роках частки власних доходів місцевих бюджетів Львівської і Рівненської областей, спрямованих на відповідну мету (у Львівській області із 6 відс. у 2015 році до 29,7 відс. у 2017 році, у Рівненській області – відповідно із 7,7 відс. до 29,1 відс.), потреба в поточних видатках стоматологічних поліклінік м. Львова у 2016 році задоволена на 80,9 відс., а у 2017 році – на 77,3 відс., стоматологічних поліклінік м. Рівного – відповідно на 54,8 і 72,6 відсотка.

Через це стоматологічні поліклініки міст Львова і Рівного поширили практику залучення благодійних внесків від фізичних і юридичних осіб, що стало прихованою формою надання платних стоматологічних послуг населенню і свідчить про неефективність Програми надання гарантованої медичної допомоги в частині безоплатних стоматологічних послуг, особливо тим категоріям громадян, які найбільше потребують допомоги держави.

Загалом, існуючий механізм спрямування бюджетних коштів на утримання комунальних стоматологічних поліклінік, замість відшкодування наданих населенню гарантованих державною медичних послуг, є морально застарілим і неефективним, призводить до поширеної практики збору з громадян благодійних внесків, які, незважаючи на формальний характер добровільності, фактично створюють умови для вимушеної оплати послуг громадянами та отримання користі від цього сторонніми особами.

Свідченням необхідності запровадження нових механізмів фінансового забезпечення конституційних гарантій громадян на охорону здоров'я є зниження в окремих регіонах ефективності використання коштів державного бюджету на функціонування стоматологічних поліклінік. Незважаючи на сталі обсяги коштів медичної субвенції, що спрямовані на функціонування стоматологічних поліклінік, має місце тенденція до збільшення кожного року кількості домогосподарств, у яких члени родини за потреби не змогли відвідати стоматолога через занадто високу вартість послуг, а також до зменшення в окремих населених пунктах кількості відвідувачів комунальних стоматологічних поліклінік. Зокрема, у 2016 році, за статистичними даними, таких домогосподарств у Львівській області було 15,9 тис., у Рівненській – 2,4 тис., що відповідно у 1,4 і 4,8 рази більше, ніж у 2015 році.

Надається в порядку інформування відповідно до статті 37 Закону України "Про Рахункову палату".

З повагою

Голова



В. В. Пацкан